

Dilemmaer som engasjerer

PUBLISERT 5. desember 2012

Eva Tryti | **Evig din? Sex, plikt og kjærlighet** Gyldendal, 2012. 304 sider



Eva Tryti skriver om den komplekse konteksten moderne par befinner seg i, og hvilke utfordringer som møter oss i arbeidet med å få til de varige forholdene. Hun tydeliggjør en rekke dilemmaer, hvorav et overordnet er at vi fortsatt velger å betrakte og praktisere romantikk og forelskelse som det mest legitime fundamentet for varige parforhold – samtidig som statistikken over samlivsbrudd taler sitt tydelige språk om hvor skrøpelig det fundamentet kan være.

Finnes det uoppdagete løsninger på dette dilemmaet? Med bakgrunn i sin erfaring som parterapeut mener Tryti at vi har undervurdert betydningen av å forberede oss på å takle tilstander som gir risiko for samlivsbrudd. Hun viser til hvordan vårt behov for å oppleve rusaktige («dionysiske») tilstander ikke blir borte selv om vi er trygt plassert innenfor et varig forhold. Vi trenger å være forberedt på at manglende kjærestefølelser, sug etter berusende seksuelle opplevelser eller forelskelse i en annen kan ramme parforholdet vårt. Når det skjer, står vi sterkere hvis vi allerede har øvd oss på å takle slike krefter. Og er vi først blitt overmannet uten å være forberedt, kan vi velge å se tilstanden som en mulighet til å få i gang en dialog med partneren om hva man savner i livet og i parforholdet. Her inviterer Tryti til å tenke nytt: Noen ganger er kanskje den beste måten å ivareta det etablerte parforholdet på, å gi den forelskede eller seksultne partneren mulighet til å leve ut sine behov.

Første del av boka inneholder engasjerte beskrivelser av våre behov for å oppleve rusaktige tilstander. Siste del er et like engasjert forsvar for varige parforhold der

partnerne ikke krever de store følelsene, men holder sammen på bakgrunn av vennskap, barnas behov, tilknytning til storfamilien, materielle forhold – og i noen tilfeller: kjærlighet av den sjeldne sorten. Dermed unngår hun også å havne i én bås – som talsperson for enten det frigjorte eller det oppofrende.

Slik jeg ser det, er bokas styrke de friske tankene om hvordan vi kan få til varige parforhold i dagens samfunn. Dette formidles med engasjement og skriveglede! Noen ganger synes jeg de retoriske grepene går på bekostning av analyse og grundighet, men jeg regner med at det er et bevisst strategisk valg. Rent språklig kunne jeg imidlertid ha ønsket at forfatteren hadde sanert litt i adjektiver og metaforer. I ett enkelt avsnitt (s. 210) – på totalt sju linjer – presenteres vi for eksempel for fem ulike metaforer! Det blir i meste laget.

Hvem er boka for? Forlaget sier den er for «alle som er i et forhold eller ønsker å komme i et stabilt forhold». Er den det? En bok som skriver om «det dionysiske» uten å fortelle hvem Dionysos var, forutsetter kanskje et visst kunnskapsnivå? Og over tre hundre sider forutsetter et minimum av leselyst. Men jeg vil ikke ha betenkeligheter med å anbefale den til kolleger og andre som liker å lese, og som ønsker å ta debatten om moderne samliv videre. Eva Trytis bok er et fyrverkeri av erfaringer, dilemmaer, betraktninger og meninger, som ga meg en frodig og engasjerende leseropplevelse.

Anmeldt av Anne Marie Fosse Teigen, Spesialist i klinisk psykologi,
Familievernkontoret i Follo

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 12, 2012, side